

Nr 610.

Av herrar **Johnsson** i Kastanjegården och **Persson** i Svensköp, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 245, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område.

Kungl. Maj:ts beslut den 28 april 1950 innebär att det pris, som tillverkare av potatisstärkelse (potatismjöl) och potatisbrännvin under regleringsåret 1950/51 skall erlægga till leverantörer av potatis för fabriktionsändamål, fastställts till ett belopp, som med 1 öre per hektoliter och stärkelseprocent *understiger* det under innevarande tillverkningsår gällande priset. Ingångspriset i höst skulle således enligt Kungl. Maj:ts beslut sänkas från 35 till 34 öre per hektoliter och stärkelseprocent.

Som bekant intager potatisodlingen inom de vidsträckta sandjordsområdena i södra delarna av landet en mycket betydelsefull plats i växtodlingen. Erinras må t. ex. om att potatisodlingen i Kristianstads län omfattar ca 10 % av den totala åkerarealen och i Blekinge län ca 16 %. Utan tillfredsställande pris- och avsättningsmöjligheter för potatisen är det på dessa magra jordar, varpå potatis dock med fördel kan odlas, knappast möjligt att bedriva ett lönande jordbruk. Alldeles särskilt gäller detta i fråga om de många småbruken, som genom den föreslagna prissänkningen komma att få vidkännas betydande inkomstminskningar från potatisodlingen. Bemärkas bör nämligen, att odling av en så pass arbetskrävande gröda som potatis lämpar sig särskilt väl för dessa brukningsdelar.

Produktionskostnaderna för potatisodlingen ha, sedan det nu gällande priset fastställdes på våren 1948, ökats högst avsevärt. Den senaste förhöjningen av arbetslönerna och den fortgående allmänna prisstegringen ha vidare medfört att årets produktionskostnader äro högre än fjolårets, icke minst beroende på att upptagningskostnaderna beräknas bli avsevärt högre. Arbetet med att konstruera en lämplig och billig helautomatisk upptagningsmaskin pågår visserligen alltjämt, och vissa framsteg ha uppnåtts, men frågan kan ännu icke anses vara löst på ett för odlingen tillfredsställande sätt, varför upptagningen alltjämt kräver en mycket stor insats av manuell arbetskraft. Att i en situation med stegrade omkostnader verkställa en prisreducering synes icke rimligt, speciellt som åtgärden särskilt hårt kommer att drabba den ekonomiskt svagaste delen av odlarkåren. Till följd av produktionskostnadsstegringen innebär redan bibehållandet av ett oförändrat pris — vilket för potatis med 17 % stärkelsehalt betyder ett ingångspris i höst av 8,5 öre per kg — i verkligheten en kännbar prissänk-

ning med besvärliga konsekvenser för många odlare. Därutöver synes emellertid någon prisreduktion icke böra ifrågakomma.

Någon överproduktion av potatis finnes för närvarande icke inom landet. Till följd av fjolårets reducerade skörd har statens livsmedelskommission i stället blivit tvungen vidtaga åtgärder i vår för import av en mindre kvantitet matpotatis. Även försörjnings- och handelspolitiska skäl synas sålunda tala för att någon sänkning av priset icke bör komma till stånd. Erinras må i sammanhanget om att Kungl. Maj:ts beslut beträffande potatisregleringen även innebär att vederbörande centrala regleringsorgan (statens jordbruksnämnd) bör äga befogenhet att begränsa användningen av potatis för sprittillverkning, då så är påkallat ur försörjningssynpunkt.

Under återopande av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 245 måtte besluta att fabrikspotatispriset skall vara detsamma som för regleringsåret 1949/50.

Stockholm den 16 maj 1950.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Nils Persson
i Svensköp.
